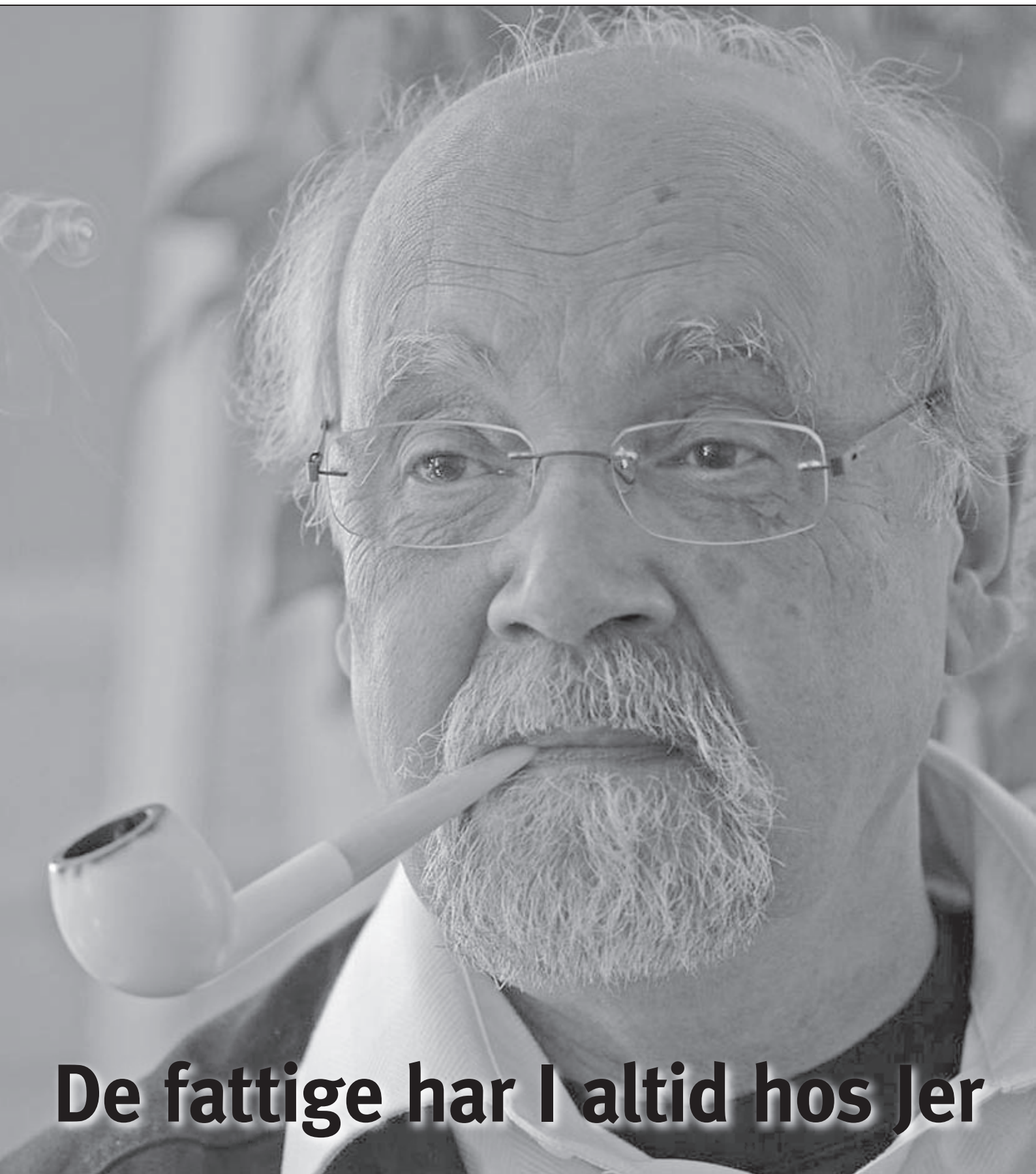

Korshæren

Kirkens Korshær nr. 7 • august/september 2010

De fattige har I altid hos Jer

Og når I vil, kan I gøre godt mod dem

Temaet for Kirkens Korshærs årsmøde 2010 er citatet ”De fattige har I jo altid hos jer” fra Markus (14).

Det er Jesus, der siger det, efter at han er blevet salvet som konge af kvinden med olien. Nogle påpeger, at ”denne olie kunne jo være solgt for over tre hundrede denarer og givet til de fattige.”

Skriftstedet er brugt som argument for, at det ikke nytter at hjælpe de fattige, for der vil alligevel altid være fattigdom. Men det er væsentligt, at Jesus fuldender sætningen med ordene: ”og når I vil, kan I gøre godt mod dem, men mig har I ikke altid.”

Som Lars Busk Sørensen skriver i salmen ”Menneske din egen magt”: ”Livets Gud har ingen hænder, derfor er det dig, han sender, når din næste lider nød.” Når vi vil, kan vi gøre godt mod de fattige, så når der 2.000 år senere stadig er så mange fattige, kan det kun være, fordi viljen til at gøre godt mod dem mangler.

Lektor i teologi Peter Lodberg fra Århus Universitet har tidligere i et interview med Korshæren sagt, at pointen i fortællingen er, at man skal kende sin besøgstid og gøre det, som er rigtigt i nuet. Kvinden med olien kendte sin besøgstid. Det kan ses som en opfordring til de rige om at kende deres besøgstid i forhold til de fattige og gøre noget ved det.

Lodberg henviser til tidligere korshærscchef Haldor Halds bog ”Kirken der forarger”. For Haldor Hald er den fattige det enkelte menneske, man møder, og som gør én til næste. ”Den lidende næste, enten han er sympatisk eller usympatisk, enten han er elsket eller forhadet, enten hans nød er selvforskyldt eller uforskyldt, får ved disse ord Jesu ansigtstræk,” skriver Hald.

Det er altså ligeegyldigt, om næsten er fra Danmark, Rumænien eller Vestafrika. Haldor Hald beskriver også den mulige hjælp: ”Penge, tøj, mad, pleje, besøg eller måske en prædiken.”

Med andre ord: Alt hvad Kirkens Korshær har til rådighed. I denne udgave af Korshæren, som udkommer forud for Kirkens Korshærs årsmøde, fortæller flere af de mennesker, der er med på årsmødet, om fattigdommen og om citatet fra Markus om, at ”De fattige har I altid hos Jer”.

Men efter 2000 år er det på tide at få skubbet til viljen hos de rige og hos beslutningstagerne. Fattigdom fører til nød, lidelse og udstødelse. Og dét den dag i dag på trods af, at vi hele tiden har vidst, at når vi vil, kan vi gøre godt mod de fattige!

Indhold

Årsmøder sætter dagligdagen i et nyt lys	side 3
Fattigdom er en dyd	side 7
Hjemløse fra fjern og nær ..	side 10
Pengene er sluppet op den 2.	side 13
Fire bud på fattigdom	side 13
Tomme flasker og mad fra skraldespanden	side 14
Fattigdom i enhver afskygning	side 16
Det er især vanskeligt for børnefamilierne	side 17
De Gule Sider	side 19
Adresseliste	side 23
Bagsidekommentar	side 24

På forsiden ses korshærscchef Bjarne Lenau Henriksen. Han har viet hele sin præstegerning til arbejdet i Kirkens Korshær, så man må sige, at han altid har haft de fattige hos sig. Årsmødet på Hotel Nyborg Strand er hans 24. og sidste årsmøde som korshærscchef. Inden det næste årsmøde i 2011 tager Kirkens Korshærs udviklingschef Helle Christiansen over.

Forsidefoto: Vibeke Lind

KIRKENS KORSHÆR

Nikolaj Plads 15 · 1067 København K

Åbningstid: kl. 8-16, fredag 9-13

Telefon 33 12 16 00

Girokonto 540-1429

kk@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

Redaktion: Redaktør Poul Struve Nielsen,
Tlf. 4162 5552. poulstruvenielsen@kirkenskorshaer.dk
Bjarne Lenau Henriksen (ansv.)

De Gule Sider: Irene Søndergaard Friis og
Bent Friis, Vangvej 20, Vester Jølby,
7950 Erslev, Tlf. 9669 6400. bentfriis@karby.dk

Redaktionsudvalg: Olav Poulsen, Vibeke Lind, Lennart
Billington, Viggo Sørensen, Heiner Lützen Ank og redak-
tørerne

Korshærsbladet udkommer 10 gange om året i 5000
eksemplarer. Abonnement kan tegnes hos Kirkens Kors-
hær Pris 250 kr. Pensionister og studerende 125 kr.
Tryk: Tarm Bogtryk A/S.

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt
Læs mere på: www.kirkenskorshaer.dk

KONTAKT:

Korshærscchef: Pastor Bjarne Lenau Henriksen
Tlf. 3312 1600. blh@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

Udviklingschef: Helle Christiansen. Tlf. 2992 2050.
helle.christiansen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

Administrationschef: Lene Andreasen
Tlf. 3312 1600. lene.a@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

Personalekonsulent: Aurora Pilgaard
Tlf. 3312 1600. api@kirkenskorshaer.dk

Kampagneleder: Sune Wessel
Tlf. 4077 7003. sune@kirkenskorshaer.dk

Informationssekretær: Vibeke Lind
Tlf. 4038 1051. vibeke@kirkenskorshaer.dk

Formand for landsstyrelsen: Stig Andreas Munch
Houvej 32, Lohals, 5953 Tranekær. Tlf. 6255 1264

Når korshærschefen indtager talerstolen med sin beretning – eller rettere fortælling, binder han ofte hverdagen i korshæren sammen med udviklingen i samfundet på en god, kristen, provokerende måde.

Årsmøder sætter dagligdagen i et nyt lys

Kirkens Korshærs årsmøde 2010 bliver Bjarne Lenau Henriksens sidste som korshærschef – han har været med hvert år siden 1974

Kirkens Korshærs årsmøder har en helt særlig plads i korshærschef Bjarne Lenau Henriksens hjerte. I årenes løb har han knyttet uendeligt mange kontakter til korshærsfolk, som med en helt fantastisk indsats har bakket op om Kirkens Korshærs vigtige arbejde for samfundets nødlidende.

Årsmøderne har været præget af fællesskab, foredrag, samvær, diskussioner, kristendom, gudstjeneste og somme tider også en vis grad af kaos, som det forhåbentligt kun er få af deltagerne, der har bemærket.

Der var for eksempel 1979, hvor Hotel Nyborg Strand havde lejet en række af værelserne ud til anden side. Den unge korshærspræst Bjarne Lenau Henriksen endte med at måtte køre taxikørsel i daværende korshærschef Ole Jensens gamle Volvo 142 med de ældre mødedeltagere, fordi de skulle ind på hotellerne i Nyborg for at få deres middags-

lur. Inden de skulle køres tilbage igen. Udstødningen på det aldrende køretøj gik i stykker på vej hjem fra årsmødet.

Den kaotiske situation omkring værelserne førte til en årrække, hvor årsmøderne blev holdt på Askov Højskole.

Et enkelt år blev årsmødet holdt på Øer Maritime Feriecenter i Ebeltoft. Da opstod der virkelig panik bag kulisserne. Centret var gået konkurs, og værre endnu: De havde dobbeltbooket, så også en stor flok nordmænd havde kurs mod Ebeltoft. Byggeriets Realkreditfond (BRF Kredit) med tidligere finansminister Knud Heinesen som direktør havde overtaget feriecentret.

Kort tid før årsmødet lykkedes det Bjarne Lenau Henriksen at komme igennem pr. telefon til Knud Heinesen. Den forhenværende minister ringede tilbage en time senere og meddelte: "De andre er aflyst." Årsmødet var reddet.

FOTO: POUL STRUYE NIELSEN

Administrationschef Lene Andreasen og korshærschefen ved Representantmødet 2009.

En ung studerende

Siden 1998 har årsmøderne uafbrudt været afholdt på Hotel Nyborg Strand, hvor et af højdepunkterne hvert år er, når korshærschefen indtager talerstolen med sin beretning – eller rettere fortælling, som ofte binder hverdagen i korskæren sammen med udviklingen i samfundet på en god, kristen, provokerende måde.

Da Bjarne Lenau Henriksen som ung studerende og frivillig leder af byarbejdet på Nørrebro første gang var på årsmøde, var der næppe nogen tanke, der lå ham mere fjern end at indtage talerstolen.

– Der var stor forskel på at læse Ny Testamente som teologistuderende og at komme og diskutere fortællingerne i Det Ny Testamente med korskærens folk. På årsmøderne handlede det meget om, hvad skriftstederne betød i folks hverdagsliv, fortæller Bjarne Lenau Henriksen.

Han beskriver selv den unge studerende fra dengang som rimeligt kirkefremmed.

– Det var et mere indforstået miljø, hvor den kirkelige baggrund med rødder i Indre Mission var tydeligere. På hvert årsmøde var der to bibeltimer med kendte personer. Det var så indlysende rigtigt, at det var det, der skulle til dengang. Jeg måtte tænke mig om. Jeg var somme tider uenig. Det var så anderledes for mig. Jeg gik rundt med en forsigtighed og en undren. Men også med et åbent sind. Aldersmæssigt var de fleste ældre mennesker, også dengang, fortæller Korshærschefen.

Men han tilføjer, at det var meget varme mennesker, og det var enestående at møde kredsfolk fra hele landet, som på hver deres måde udførte det arbejde, som bar Kirkens Korshær.

Et godt netværk

På årsmødet fik Bjarne Lenau Henriksen et godt netværk af mennesker, som han senere mødte, når han kom rundt

i landet. De stod for at arrangere møderejser, havefester, basarer og lodseddelsalg.

På møderejserne kom medarbejderne ud fra København på en uges tur med foredrag i missionshuse, plejehjem og med undervisning af konfirmander og skolebørn. Der blev også holdt gudstjenester. Det begyndte søndag og fortsatte hele ugen.

– Det var fantastisk, som storkredsformændene klarede det hele, alt var aftalt og arrangeret, fortæller Bjarne Lenau Henriksen.

Han mødte en lang række mennesker, som har gjort et stort indtryk på ham, og som har præget den indsats, han i årenes løb har gjort i Kirkens Korshær, først som korshærspæst og leder af Sct. Nicolai Tjenesten og Mariatjenesten, siden som korshærschef.

Bjarne Lenau Henriksen fik en tæt tilknytning til mange af de fine missionsfolk. De havde så tryk og fast en forankring i Guds kærlighed, at man kun kunne føle sig tryk ved dem. ”Det er ikke alt, hvad I gør, jeg forstår. Men når I gør det, må det være rigtigt,” husker han, at en af dem sagde.

Frøkenerne Pade og Frederiksen havde hele deres liv undervist på sygeplejeskoler.

– Da de blev pensionerede købte de et spejlvendt dobbelthus, hvor de havde hver deres halvdel. Jeg besøgte dem hvert halve år. Vi spiste frokost, sov til middag og holdt altergang. De var højt begavede mennesker, som kunne løfte sådan et årsmøde. De kunne opføre Gustav Wiedes ”Skærmydsler” med de to charmerende tanter Hertha og Clara, den hvor Clara afslutter en diskussion med konstateringen, at ”måner har den farve, måner skal have,” fortæller han.

Han funderer over, at de to, som var beskedne og ydmyge mennesker, der pludselig kunne åbne sig og fylde det hele, har uddannet en hel hær af sygeplejersker. Og ikke mindst, at de har fortalt dem alle om korskæren. De lavede aktivi-

teter i adventstiden til fordel for Kirkens Korshær, først på sygeplejeskolerne, siden i deres hjem.

Et rødt hjerte

Da Bjarne Lenau nogle år senere var blevet korshærspræst og leder af Sct. Nicolai Tjenesten, gik han ikke længere bare stille rundt. Nu holdt han foredrag og ledte nogle af de gruppemøder, der var.

– Jeg gik rundt i træsko og cowboybukser med et rødt hjerte syet på baglommen. Kort efter årsmødet skulle jeg holde et foredrag i Sønderjylland. Under årsmødet kommer hjemmesygeplejersken og kredsformanden Marie Møller fra Øster Højst, som arrangerer møderejsen, hen til mig og siger: ”Vi glæder os til, at du kommer, men tag ikke de bukser på.” Jeg spørger: ”Skal jeg også have slips på?” Hun svarer: ”Ja.” ”Så må du forære mig et,” siger jeg så. Da jeg ankommer til Sønderjylland, har hun købt et splinternyt og flot slips til mig.

Bjarne Lenau Henriksen husker også Marie Laursen fra Lunderskov, hvis mand var skoleinspektør og kørte rundt i en kastanjefarvet Peugeot 505 med ratgear. Hendes fremsyn og åbenhed for anderledeshed er enestående ligesom hendes engagement i korshæren og i at gøre noget for korshærens mennesker. Gennem alle årene har han nydt at komme på besøg og møde alle de mennesker og knytte alle de kontakter, der fulgte med.

Fællesskab

Han følte sig efterhånden mere sikker og mere hjemme på årsmøderne. Netværket blev rigtig stort. Mens Bjarne Lenau Henriksen i dag blandt nær ved 500 årsmødedeltagere kan

gå hen ad gangen uden at blive bemærket, så kendte han 190 af deltagerne, dengang der var 200.

Årsmøderne var et løft. Han nød fællesskabet, når man spiste sammen eller sang sammen. Salmesangen om aftenen var i en årrække med pastor Eiler Andersen, som var styrelsesmedlem fra Mariager/Hobro.

– Nogle af deltagerne sparede sammen til at have råd til at bo på Nyborg Strand fra fredag aften til mandag morgen en gang om året. Det var deres ferie. Det første år sov jeg på sovesalen, som var det billigste. Der lå nogle af de mennesker, som sparede alt sammen for at give til korshæren, fortæller Bjarne Lenau Henriksen.

Teologi og kristendom

Han husker også grupper med diskussioner af teologisk og eksistentiel karakter, hvor man diskuterede skriftsteder om synd og nåde og barmhjertighed. Og hvor ingen holdt sig tilbage for at spørge.

– Der har været Helligåndsteologi og helliggørelse i Kirkens Korshær siden Møllerups tid. Der var reminiscenser af den gamle korshær endnu, da jeg begyndte, fortæller han.

Der kunne også være mennesker, som sagde: ”Nu er min mand død. Hvad har jeg gjort forkert? Hvilken synd har jeg begået, siden han nu er taget fra mig.”

– Jeg kunne blive frygtelig ked af det på de menneskers vegne, siger Bjarne Lenau Henriksen.

Han husker, hvordan Pia Kiørboe var god til i sine velkomster at sige noget centralt og provokerende, så alle måtte tænke sig om.

Men først og fremmest var der var en oprigtighed, en ordentlighed og en ydmyghed over årsmødedeltagerne,

FOTO: POUL STRUVE NIELSEN

På årsmøderne har Bjarne Lenau Henriksen fået et godt netværk af mennesker, som han senere har mødt, når han er kommet rundt i landet. Han har også modtaget mange gæster, her er det tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen, som har holdt tale på årsmødet.

som den unge teologistuderende og siden den unge korskærspæst altid har været meget tryk ved, selv om det i begyndelsen var fremmed for ham. Men hvordan har årsmødedeltagerne fra provinsen så ikke haft det, når de kom på besøg i en varrestue i København?

Nu har den unge student så ikke blot afsluttet sin uddannelse, han har haft hele sit arbejdsliv i Kirkens Korshær og taget en mangeårig tørn som korskærchef. Hvordan ser årsmødet så ud, når han i år for sidste gang skuer ud over salen?

En stor flok

– Det er en stor flok. Med genbrugsbutikkerne er vi blevet rigtig mange i Kirkens Korshær, siger Bjarne Lenau Henriksen.

Når han og mange lønnede medarbejdere er til årsmøde sammen med de frivillige, er det for at være sammen, så alle kan lære af og få inspiration af at være ude blandt hverandre.

– Hvis der sidder fire medarbejdere fra en genbrugsbutik og to fra en varrestue ved samme bord, kan de inspirere hinanden fantastisk. Det er spændende for butiksmedarbejderne at lære om varrestuen, som de støtter med deres indsats. Og medarbejderne i varrestuen kan lære, hvor utroligt meget der bliver gjort for at tjene penge til det sociale arbejde, siger han.

Et årsmøde ser helt anderledes ud i dag, end det gjorde i 1974. Dels er Hotel Nyborg Strand blevet bygget om mange gange i årenes løb. Dels har årsmødet udviklet sig, så hele hallen nu er omdannet til en markedsplads, mens årsmødet står på.

– I begyndelsen havde Indre Missions bogkolportør et lille bord i foredragssalen med kristelige bøger. På Askov kom Dora og Kristen Jakobsen med deres fine små ting, og man begyndte at sælge kort og lys, husker korskærchefen.

Han konstaterer, at i dag har det hele et præg af storcenter i hallen, hvor man kan købe hvad som helst.

– Det giver et liv og et leben. Det er et kontaktsted med sin egen plads på årsmødet. Den udvikling passer til tiden. I gamle dage samlede man ind til en årsmødegave. Vi samler stadig ind i en bøsse. Men i dag køber folk forskellige varer og støtter på den måde, siger Bjarne Lenau Henriksen.

Det sjoveste, han kan huske, er korskærrens egne revyer.

– Den humor, der ligger der, og de mange gode replikker og det gode humør. Vi lever i en dødsensalvorlig verden. Det er vigtigt at have humoren med, siger han.

Det værste, han husker, er de gange, nogle er blevet dårlige og har skullet køres på hospitalet.

Bjarne Lenau Henriksen slutter af med at slå fast, at godt nok er årsmøderne en del af arbejdet, når man er ansat i Kirkens Korshær. Men de er også mere end det:

– Årsmøderne løfter os og giver inspiration. De ruster os, så vil kan tage hjem og se dagligdagen i et nyt lys, siger han.

PSN

Bjarne Lenau Henriksens årsberetning er på programmet lørdag kl. 14.00 på Kirkens Korshærs årsmøde på Hotel Nyborg Strand.

I de sidste 25 år har det skabt en særlig stemning på årsmøderne, at Dora og Kristen Jakobsen har solgt deres fine små ting, og desuden er man begyndt at sælge kort og lys, husker korskærchefen.

FOTO: POUL STRUVE NIELSEN

Der bliver et stadigt større behov for, at andre tager sig af de fattige i Danmark. For regeringen forsømmer at tage samfundets sociale ansvar alvorligt, siger Erik A. Nielsen.

Fattigdom er en dyd

For den kristne er fattigdommen både noget, der skal bekæmpes – og et ideal til efterlevelse

Fattigdom fører til, at mennesker lider nød. At hjælpe med mennesker i nød er en vigtig del af det at være kristen. Men at leve i fattigdom er også et kristent ideal. Er det et dilemma, eller hænger det sammen?

Professor i litteraturhistorie Erik A. Nielsen udgav i 2009 bogen "Kristendommens Retorik." I sine overvejelser om fattigdommen tager han udgangspunkt i, at kristendommen bevidst ikke sætter pris på rigdom.

– Hvis man er fattig på den måde, at man er forurettet over ikke at være rig, er man en dårlig kristen. Fattigdom er en kristen dyd. Rigdom er ikke vurderet som en kristen dyd, siger Erik A. Nielsen.

Når han analyserer, hvad ordet fattigdom i grunden betyder, så kommer "fat" af "få" i betydningen "ikke mange, men få." Den andel del af ordet, "tig," er en bøjning af "at tage", så ordets oprindelige betydning er "de, der tager få ting".

På Jesus tid var det fornemt at være rig. Fattigdom var en generel lavstatus-betegnelse for mennesker uden "ære".

Fattige og nødlidende var der mange af. Derfor var det et provokerende budskab, at Jesus vendte op og ned på tingene og satte de nødlidende, de fattige, i centrum.

Hæslig eller befriende

Sideløbende med at kristne har arbejdet for at hjælpe de nødlidende, er der opstået en kristen tradition for at give afkald på jordisk rigdom og leve asketisk.

– Fattigdom kan være hæslig, hvis den betyder, at man ikke har nogen bolig, ikke har råd til mad og tøj. Men man kan også være fattig, fordi man har valgt det. Man kan være meget lidt bundet til sin ejendom. Det store eksempel Frans af Assisi, som valgte et liv i fattigdom og til tjeneste for Gud, siger Erik A. Nielsen.

Når man gør som Frans af Assisi, identificerer man sig ikke længere med "hvad jeg ejer" men med "hvem jeg er". Men, tilføjer Erik A. Nielsen:

– Det kan man ikke sige til fattige mennesker. Man kan ikke sige "Gud være lovet. Det er fint for jer, at I er fattige" til

mennesker, som er hjemløse, eller som ikke kan give deres børn de samme ting, som andre kan.

Han henviser til Matthæus' fortælling om den rige unge mand, som kom til Jesus.

”Jesus sagde til ham: »Vil du være fuldkommen, så gå hen og sælg, hvad du ejer, og giv det til de fattige, så vil du have en skat i himlene. Og kom så og følg mig!« Da den unge mand hørte det svar, gik han bedrøvet bort, for han var meget velhavende.” (Matt. 19.21-22)

En svær kamel at sluge for de fattige

Hvilket får Jesus til at uddybe med et let forståeligt sprogligt billede:

”Ja, jeg siger jer, det er lettere for en kamel at komme igennem et nåleøje end for en rig at komme ind i Guds rige. (Matt. 19.24)

– Den tekst er det lettere at prædike over for rige end for fattige, siger Erik A. Nielsen. Men man kan fortælle de fattige, at de er lige så gode mennesker som de rige på trods af deres fattigdom. Set i et kristent perspektiv bliver ingen bedre mennesker af at være rige.

– Den materielle fattigdoms forbandelse er velkendt. Men man kan sige, at fattigdommen er mere end det, for i fattigdommen ligger også en åndelig elendighed. De fattige har ikke overskud til at lære noget. De har intet overskud til at tænke sig om. Vi andre har ind imellem pauser. Det kan være et utroligt savn for folk, der ikke har råd til at holde pause, siger han.

Han bruger et eksempel fra arbejdsmarkedet for et par generationer siden. Moderen, der er syerske og står op tidligt om morgenen for at begynde at sy, inden børnene vågner. Hun sørger for, at de får morgenmad og kommer i skole. Så syr hun videre til de kommer hjem. Hun tager imod dem og syr måske videre til klokken 11 om natten. I alle de timer har hun bare siddet og trampet løs, fordi hendes løn er så ringe, at hun må arbejde stort alle sine vågne timer.

– Hun bliver bundet af det helt materielle på grund af sin fattigdom og får ikke de friheder, som de studerende og dem, der arbejder på universiteterne, for eksempel har. Hvis man ingen pauser får, er der ikke frihed til at gå en tur, se på kunst, tale med andre, have gæster. Det er der ikke overskud til, hvis fattigdommen er udbredt nok. Den fattige har ikke mulighed for at planlægge sit liv. De husvilde ved ikke, hvordan man skal få mad. De ved ikke, om de bor det samme sted om 14 dage, siger Erik A. Nielsen.

Fattige og fremmedgjorte

Han mener, at når man ikke har tid til at tænke over sin egen situation, så bliver man fremmedgjort. Den franske filosof Roland Barthes skrev i en artikel om Chaplin, at Chaplin figuren var et studie i fattigdom.

– Han skriver om ”Den fattige og proletaren”, at Chaplin-figuren ikke er en proletar, for figuren har ingen bevidsthed om, hvad der afstedkommer figurens fattigdom, fortæller Erik A. Nielsen.

Derfor var agitationen vigtig for den gryende fagbevægelse i industrisamfundets tidlige år. Det var vigtigt at få de hårdt arbejdende fædre og mødre til at standse op, komme til møder, lytte og tænke, så de forstod, at de måtte organisere sig. De måtte stå sammen overfor arbejdsgiverne om krav om rimelige lønninger og arbejdsvilkår. Om nødvendigt måtte de strejke. Først da kunne de forbedre deres vilkår.

I lyset af de hjemløse indvandrere fra Østeuropa, Afrika og andre steder, som kommer til Danmark i disse år, er det værd at huske på, hvad den svenske skuespiller Max von Sydow sagde, da Bille Augusts danske storfilm, ”Pelle Erobreren” i 1989 fik en Oscar som bedste ikke-amerikanske film

Øget bevidsthed

Von Sydow spiller Lassefar, der flygter fra arbejdsløshed og fattigdom fra Sverige til Bornholm med sin lille dreng Pelle, som han bor sammen med i stalden på den gård, hvor han får et hårdt, dårligt betalt arbejde.

”Lassefar findes også i dag. Han er illegal mexicansk indvandrer og bor i en forstad til Los Angeles,” sagde Max von Sydow. Bille August filmatiserede kun første del af Martin Andersen Nexø's trilogi om Pelle Erobreren. Erik A. Nielsen henviser til tredje bind, hvor den voksne Pelle bor i Arken, et overbefolket, brandfarligt og ludfattigt bygningskompleks på Christianshavn, og måske nok er fattig.

– Men han er – i modsætning til Chaplin-figuren – også bevidst om, hvad der forårsager fattigdommen. Han bruger kræfter på at få de andre arbejdere til at forstå deres situation, siger han.

I tredje bind beskriver Martin Andersen-Nexø optakten til de arbejdskampe, der fører til Hovedaftalen i 1899, som udlagde spillereglerne for det danske arbejdsmarked frem til i dag.

– Først når alle siger nej, kommer der pression nedefra. Pludselig ved hjælp af socialdemokratiske og marxistiske analyser opnår man en forståelse af, hvad fattigdom er i industrisamfundet, siger Erik A. Nielsen.

Han mener, at en af fattigdommens virkelige forbandelser er den manglende uddannelse. Med en uddannelse kan man henvise til nogle bestemte ting, man kan, og forlange en vis løn. Uden uddannelse tilfalder der én de laveste opgaver – og de dårligst betalte.

Den fremmedgjorte verden

Erik A. Nielsen nævner lignelsen om arbejderne i vingården (Matt. 20, 1-16), hvor alle daglejerne fik en denar i løn, uanset om de havde arbejdet på vingården hele dagen eller kun en time.

– I Guds øjne er du ikke mere værd, om du arbejder i en eller i ti timer. Det vigtigste er, at du melder dig som udbyder af arbejdskraft i vingården, siger han og tilføjer:

– I kristendommen er der vel nærmere en forestilling om, at verden er fremmedgjort. Den var faldet ud af paradiset. Den verden, Jesus levede i, og Paulus rejste rundt i, var en

verden med mange flere fattige mennesker, end vi er vant til i vores samfund. Der har været et fast arbejdsmonster. Jesus var tømmer, flere af disciplene var fiskere. De bryder ud og forlader kone og børn for at følge Jesus. Han tager en række af sine disciple ud af en arbejdsituation. Men vi får aldrig rigtig at vide, hvad deres familier nu har sagt til det.

– Men, understreger Erik A. Nielsen: Jesus forsøger hele tiden at få disciplene til at forstå, at der er andre problemer, som er vigtigere end at klare dagen og vejen.

Det samme gælder Lukas' fortælling om Maria og Martha: "Men Martha var travlt optaget af at sørge for ham. Hun kom hen og sagde: »Herre, er du ligeglad med, at min søster lader mig være alene om at sørge for dig? Sig dog til hende, at hun skal hjælpe mig.« Men Herren svarede hende: »Martha, Martha! Du gør dig bekymringer og er urolig for mange ting. Men ét er fornødent. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tages fra hende.« (Luk. 10, 40-42)

– Det er en skarp provokation, mener Erik A. Nielsen.

En rigdom for samfundet

På en måde følger nogle af de kristne, der tager fattigdommen til sig og lever som munke og nonner, Marias eksempel.

– Nogle af dem bliver endda betlere, idet de fravælger det aktive liv på arbejdsmarkedet og foretrækker det kontemplative liv, det vil sige et liv i betragtning, anskuelse og læring, som de kan leve i de institutioner, der er opbygget omkring klostrene.

Erik A. Nielsen mener, at det er en rigdom for samfundet, at vi har folk, der kan løse så mange forskellige opgaver, også med at genfortælle vores fælles historie.

– Mange fattige kommer til at mangle at få genfortalt den historie, fordi de ikke har de nødvendige pauser, og fordi deres tanker skurrer omkring det at være fattig og de muligheder, deres fattigdom fratager dem. Det kan være monotont og menneskeligt armodigt, siger han.

– Men der findes heldigvis også miljøer, hvor folk er fattige, og der er humor og fortælles et mylder af historier. Og hvor der er politisk bevidsthed, tilføjer han.

I en række tilfælde har litteraturen haft betydning og været med til at skabe bevidsthed om fattigdommen og den nød, som fattigdom fører med sig.

Fortællinger om fattigdom

Erik A. Nielsen nævner Jeppe Aakjærs "Vredens Børn," som var med til at flytte nogle ting. Den udkom i 1904 og beskriver, hvordan karlene sover i kostalden dér, hvor ajlerenden løber igennem, og i det hele taget bydes elendige arbejdsvilkår.

Den russiske roman "Natherberget" af Maxim Gorkij fra 1902 beskriver et herberg for hjemløse i zar-tidens Rusland. På russisk hedder den noget, der betyder "På bunden". Men først og fremmest er der Martin Andersen Nexø's "Pelle Erobreren", som blev skrevet i årene 1906 til 1912.

Det er litteratur, som er skrevet i årene omkring den tid, hvor Kirkens Korshær blev stiftet som organisation.

FOTO: POUL STRUVE-NIELSEN

Der findes heldigvis også miljøer, hvor folk er fattige, og der er humor og fortælles et mylder af historier. Og hvor der er politisk bevidsthed, siger Erik A. Nielsen.

– Dengang havde kirken det problem, at folk rejste fra deres traditionelle sogneforhold og slog sig ned under fattige kår i byen, hvor der opstår sociale problemer med alkoholmisbrug og prostitution. Der er et boom af kirker, som skyder op uden for voldene i København. Præsterne må konfrontere forkyndelsen med den ny sociale virkelighed, fortæller Erik A. Nielsen.

Kirkens Korshær er altså et af resultaterne heraf.

– I USA har alle amerikanske kirker en afdeling, der tager sig af bespisning og beklædning. Den danske kirke kan være lidt magelig, fordi de opgaver er optaget af samfundet. Men da jeg gæstede Kirkens Korshær for 15 år siden, var jeg dybt berørt af de mennesker, der var så opsatte på at tage sig af de mennesker, der var faldet igennem, fortæller Erik A. Nielsen.

Der bliver et stadigt større behov for, at andre tager sig af de fattige i Danmark. For regeringen forsømmer at tage samfundets sociale ansvar alvorligt.

– Holdningen er efterhånden, at hvis folk er fattige, er det deres egen skyld. Og hvis vi giver dem færre penge, tager de sig sammen. På trods af at den slags politiske voldshandlinger mod de fattigste indlysende nok ikke virker, siger Erik A. Nielsen. PSN

Erik A. Nielsen holder foredrag med titlen Fattigdom lørdag kl. 9.15 på Kirkens Korshærs årsmøde på Hotel Nyborg Strand.

FOTO: POUL STRUYE NIELSEN

Fra det øjeblik socialpolitikken blev beskæftigelsespolitik og socialcenteret blev til jobcenteret, mistede vi stort set sammenhængskraften mellem gadeplanet og kommunen, skriver Annemette Nyfoss.

Hjemløse fra fjern og nær

Tilstrømningen af mennesker fra især Rumænien og Vestafrika sætter korshæren under pres på Nørrebro

Af Annemette Nyfoss, korshærsleder, Nørrebro

Nørrebroarbejdet og Stengade 40 kom i 2009 ud i store udfordringer, som nødvendiggjorde, at der blev taget initiativer til en nyorganisering. Presset på vores faciliteter og især presset fra de hjemløse om for at få tilfredsstillet de basale behov for mad og søvn oversteg i løbet af året vores ydeevne, og kun med snilde, gode og loyale medarbejdere har vi formået at holde skibet flydende og skruen i vandet.

Tilstrømningen af mennesker fra Rumænien og i starten af 2009 også vestafrikanere fra Italien og Spanien har gjort hjemløsebilledet i København og andre større byer i Skandinavien til en kompliceret og problematisk beskæftigelse, som desværre ikke har fået politikerne til at komme på politiske humanitære løsninger, men tværtimod øger mængden af love og begrænsninger for disse mennesker. Vi har

finanskrise, derfor kan man uden problemer argumentere med, at vi ikke har råd til at tage os af migranter, men er nødt til at sende dem hjem, hvorfra de kommer.

Det er en praksis, som det danske samfund har benyttet sig af også under opsvinget. Vi har gerne modtaget arbejdskraft fra udlandet, men de har skullet klare sig selv, og forsvinde ligeså ubemærket, som de kom, når der ikke længere var brug for dem.

Uden socialt sikkerhedsnet

I Danmark eksisterer der ikke noget socialt sikkerhedsnet for migranter, som kommer til landet for at søge arbejde og et bedre liv. I Danmark har migranter ikke ret til lægehjælp, et sted at sove eller mad til at overleve på. Det har i Italien og Spanien været praksis i de sidste mange år at tildele humanitære opholdstilladelser til de mennesker fra Afrika,

– Vi har brug for at se nogle EU tiltag, som kan rykke på disse menneskers situation hen imod større velstand og anerkendelse, så de ikke i al evighed skal leve illegalt udenfor eller på randen af samfundet...

Annemette Nyfoss

som kom til Europa. Måske fordi det sydlige Europa er mere bekendt med og derfor anerkender økonomisk og materiel fattigdom i højere grad end Nordeuropa, men i forlængelse af at arbejdsløsheden, som nu er oppe på 20 % i Spanien, laver man flere restriktioner for at mindske migrationen med hjælp og støtte fra de andre europæiske lande.

Det er dette europæiske problem; at uligheden øges, og den illegale ufaglærte arbejdskraft spredes over hele Europa, som vi i varmestuerne møder på gadeplan. Vi er som arbejdssted fanget i en uløselig situation, hvor vi tager os af de mennesker, der befinder sig på gaden, men vi kan egentlig ikke hjælpe dem, og vi kan heller ikke regne med, at deres situation og sag bliver behandlet konstruktivt og ordentligt af politikerne, hvis vi gør opmærksom på problemet.

Siden 2005 har vi i Stengade 40 sat fokus på problemet migration fra Østeuropa og nu fra Afrika. Det har handlet om tigteri – helt konkret – og som musik på gadehjørnerne; vi har talt om romafamilier og børn – teenagere og helt små børn, som overnatter i HC Ørsteds parken. Vi har beskrevet forsumpede østarbejdere, som fik et spark bagi i stedet for penge, og sære psykisk ustabile voksne også fra Øst, der vandrer rundt i Europa som Ahasverus, den evige jøde. Problemet er ikke løst ej heller formindsket, Og nu er tiden således kommet til, at vi får virkningerne af krig, sult og enorm fattigdom fra Afrika helt ind på livet og ind i vores hverdag i varmestuerne.

Global sammenhæng

Vi har brug for at synliggøre problemet, og vi har brug for løsninger, holdbare humane løsninger, der ser disse problemer i en global sammenhæng og ikke kun i national snævertsynethed. Vi har brug for at se nogle EU tiltag, som kan rykke på disse menneskers situation hen imod større velstand og anerkendelse, så de ikke i al evighed skal leve illegalt udenfor eller på randen af samfundet. Vi har derimod ikke brug for løsninger, hvor politikerne sender flåden af sted for at afvise mennesker i ikke-EU-landes territorialfarvande, så disse mennesker fratages universelle menneskerettigheder, for eksempel retten til at søge asyl, samtidig

med at en enkelt regering – Italiens – betaler milliardbeløb til diktatorer som Libyens Gaddafi for at få lov at hjælpe ham med at hindre folk i at flygte fra hans egen regerings menneskerettighedskrænkelser.

Historier får vi nok af, også de konkrete fra dem, der tog turen, mistede de fleste og det meste undervejs, og de har noget at kæmpe for, de har nemlig ikke noget at vende hjem til.

Hvor vi i mange år har forsøgt at være talerør for mennesker, som havde et retskrav om at blive set og hørt, og hvor det var meningsfuldt at give et indblik i virkeligheden, fordi det kunne medvirke til, at noget kunne ændres, så synes vores arbejde på randen af samfundet og på Indre Nørrebro mere og mere at få museal betydning.

Sammenhængskraften er væk

Fra det øjeblik socialpolitikken blev beskæftigelsespolitik og socialcenteret blev til jobcenteret, mistede vi stort set sammenhængskraften mellem gadeplanet og kommunen. Vores brugere er enten sære eller psykisk syge danske pensionister og udlændinge, som ikke ønsker kontakt med det offentlige system. Men også med hensyn til økonomien, de statslige puljer, er vi ved at blive hægtet af.

Puljerne henvender sig ikke til os. Målsætningerne er rettet mod arbejdsmarkedet, mod specielle befolkningsgrupper, og der er på forhånd defineret en pædagogisk praksis, som skal munde ud i bestemte virkninger. Vores målgruppe

FOTO: POUL STRUVE NIELSEN

Uligheden øges, og den illegale ufaglærte arbejdskraft spredes over hele Europa. Det er stigende problem i Kirkens Korshærs Korshærs varmestuer.

defineres netop i den gruppe, som falder udenfor disse befolkningsgrupper, eller som falder igennem den praksis, der udføres, og det betyder for nuværende, at vi er dømt ude.

Vi beskæftiger os ikke med den gruppe hjemløse, som samfundet har til sinds at inkludere eller anerkende, og grundlæggende gælder det også for det lokale arbejde på Indre Nørrebro. Det familieorienterede arbejde, hvor vi går ind og støtter op om hele familien ved at bakke op omkring de ressourcer, der findes dels blandt kvinderne, men også blandt den nye generation af voksne mænd, er blevet støttet gennem nogle år. Det har drejet sig om udflugter for kvinder og idrætsaktiviteter for børn, men også her ser vi en afmatning i lysten til at støtte fremadrettet.

Ingen hjælp fra det offentlige

Kvinderne kom ikke ud på arbejdsmarkedet gennem vores aktiviteter, men de fik en meningsfuld hverdag, kendskab til dansk kultur og lyst til at bevæge sig rundt i det offentlige rum også udenfor Nørrebro. Og børnene, som spiller fodbold i Kirkens Korshærs og B93's regi støttes alene af private fonde og ikke af det offentlige, fordi vores arbejde helt korrekt består først og fremmest af det frivillige engagerede initiativ og ikke er styret af den faglige pædagogiske indsats.

Netop det frivillige arbejde baseret på sund fornuft og dømmekraft kan opfange de børn og familier, som føler sig utrygge eller har dårlige erfaringer med det offentlige system. Børnene kommer ikke i klubberne, men de kommer hos os, igen er det udtryk for, at vi er i stand til at opfange og tilbyde en mulighed for en meningsfyldt hverdag til mennesker, som befinder sig i randområdet af samfundet, det er vildt vigtigt at give dem en god basis for deres fremtidige liv, hvilket bl.a. gøres ved at tilbyde et meningsfyldt fritidsliv.

Det private frivillige sociale arbejde kommer under pres de næste år, hvor sparekniven raserer de kommunale budgetter. Det frivillige arbejde vil miste den kommunale økonomiske støtte til fordel for den offentlige indsats, og det skønt de udsatte kommer hos os og ikke i det offentlige regi.

Korshærsleder Annemette Nyfoss holder foredrag søndag den 5. september kl. 10.30 på Kirkens Korshær Årsmøde på Hotel Nyborg Strand.

Presset på faciliteterne i Kirkens Korshærs varmemstue i Stengade 40 er øget markant med tilstrømningen af nye brugergrupper.

FOTO: POUL STRUVE NIELSEN

Pengene er sluppet op den 2.

FOTO: VIBEKE LIND

Der er tale om mennesker, som har et svært liv på grund af den psykiske tilstand, de er kommet i, siger Annette Lauridsen.

ANNETTE LAURIDSEN er leder af Kirkens Korshær i Korsør, som driver varmestuen Stubben og et hjemløseherberg med 11 pladser. På Stubben må brugerne gerne hjælpe lidt til i hverdagen

Hvem kommer i Stubben?

Om brugerne i Stubben er fattige kommer an på, hvordan man definerer fattige. Men kontanthjælpsmodtagerne må i særdeleshed siges at være økonomisk fattige. De, der har været rigtig mange år på kontanthjælp, og som aldersmæssigt er fra 35 år gamle til først i 60'erne, har ikke har været på arbejdsmarkedet i rigtig mange år. Hvis de nogensinde har haft et arbejde.

Der er tale om mennesker, som har et svært liv på grund af den psykiske tilstand, de er kommet i. De har det dårligt og er ensomme, fordi de er uden for arbejdsmarkedet og ikke har normale vennekredse. De har ændret sig rent mentalt af det.

Hvis man er fattig, når man ikke har penge til køleskab, fjernsyn, forstærker, tænder, nyt tøj og at få klippet sit hår,

så har de levet i fattigdom i mange år og gør det i dag. Alle de ting har de simpelthen ikke råd til, og de skylder rigtig mange penge væk.

Et af de steder, de ofte skylder penge, er til kioskejerne, for det er der, de kan få kredit. Men det er også der, det er rigtig dyrt at handle sammenlignet med de billige supermarkeder og discountkæder. De starter måneden med at skulle aflevere næsten alt det, de får udbetalt i bistand til kioskejeren, når de får penge, og den 2. hver måned har de ikke en krone.

Hvorfor kommer de i Stubben?

De kommer, fordi de kan mildne den sult, de har. De har behov for rent fysisk at få mad og at få et bad. De korshærsagtige ydelser kan de få hos os. Eller hvad skal vi kalde det? Ydelser er et grimt ord. De kan få dækket de basale behov, ethvert menneske har. Maven bliver fyldt. Fødderne bliver vasket og ordnet, når fodterapeuten kommer.

Desuden lægger vi vægt på at være deres link ind i forvaltningen og gøre opmærksom på, at her er altså nogle mennesker, som har brug for, at vi kompenserer lidt. Vi udfylder nogle papirer sammen med dem og beskriver deres situation, så de bliver taget alvorligt. Vi ser på hvilke muligheder, de har. Vi forhindrer, at de stækkes for meget i deres muligheder, og vi kan for eksempel hjælpe dem med at blive indstillet til pension og få den, så de kan komme ud af aktiveringsræset.

Desuden hjælper brugerne lidt til med det daglige arbejde her hos os. På den måde opdager de, at de har en værdi, og at der faktisk er nogle ting, de er gode til. Det indebærer blot, at de støtter og hjælper til med det arbejde, vi også gør. Man kan sige, at det bliver lidt hjælp til selvhjælp. Måske hjælper de med at få fragtet nogle ting ud i genbrugsbutikkerne eller ind i varmestuen. De kan få ansvaret for at gå ud med de gamle aviser eller de tomme flasker, der skal væk til genbrug. Måske fejer de nede foran, hjælper til i køkkenet eller ordner haven. De hejser flaget, når det skal hejses,

Fire bud på fattigdom

Der er stor forskel på Herning, Helsingør, Odense og København. Herning er kendt for sine messer, Helsingør er kendt for Kronborg, Odense er H.C. Andersens fødeby, en af Danmarks store byer. Men størst er dog København – hovedstaden, som H.C. Andersen drog til, da han rejste fra provinsen til hovedstaden.

Her fandt han i nøden og fattigdommen inspiration til "Den lille pige med svovlstikkerne". Eller kom inspirationen fra Odense? Eller fra et andet sted? Han var jo en berejst mand, og fattigdommen kender ingen grænser. Den findes overalt.

Fattigdom er således også et fælles træk ved Herning, Helsingør, Odense og København. Den kan dog udtrykke sig forskelligt. Fire korshærsledere, en fra hver af de fire byer, giver her hvert sit bud på, hvad fattigdom er.

og deltager i alle de små jobs, som får helheden til at være æstetisk og ordentlig for alle.

Når man er sammen mange mennesker, er det vigtigt, at der er styr på nogle ting. En bruger kan også få en opgave som indkøber og handle ind. Så henter de gratis rugbrød hos bageren i Stengade, eller de får kreditkortet med og handler ind i Føtex.

Hvad kan vi lære af vores brugere?

Noget af det gensidige i det her er, at de mennesker, som lever så fattigt, faktisk har et stort overskud. De har overskud til at komme og sige tak for mad. De siger: "Hvor gør I det godt!" De fortæller, hvor dejligt det er, at der findes et sted som det her. Det er faktisk sjældent at møde mennesker med så stort overskud i dagens Danmark.

De har nogle gange nogle ressourcer, som er blevet forfladiget andre steder, fordi vi andre tager nogle ting for givet. Derfor er det helt fantastisk, hvordan man hver dag bliver mødt af de her mennesker. Det undrer mig, at de har den energi og den lyst til at fortætte. Og når de sætter sig i stolen her hos mig og fortæller om deres værdier og deres historie, så er det helt fantastisk.

Vi har også en bruger, der kan fortælle om planterne ude i haven og give gode råd til, hvordan vi skal holde dem. Brugere er jo ikke fattige i ånden. Og så ved man jo også godt, at når de går herfra, så er det hårde betingelser. Men de er

del af et fællesskab på godt og ondt. Man ved jo også godt, at hvis man køber to doner (slang for metadon, red.) af én, så skal vedkommende have tre tilbage i morgen.

Vi kan også lære af den ydmygelse, de oplever, når de kommer over i misbrugscentret. De skal hele tiden ydmyge sig for at få den metadon eller det medicin, deres kroppe har brug for. Tænkt, hvis vi andre skulle krænge vores liv ud og ydmyge os for at få to hovedpinepiller eller noget smertestillende til ryggen. Det er helt vildt, hvad de mennesker bliver udsat for.

For sådan en som mig, der godt kan lide at se nogle resultater af det, man egentlig er sat til her i verden, er jobbet som korshærsleder jo bare et fantastisk job at have. Det er den gensidighed, der er i det. De giver tilbagemeldinger lige med det samme. Du får kontant afregning.

De resultater, jeg opnår, er at opleve at være med til at støtte dem i, at de har værdi som mennesker. Støtte dem i at se sig selv som en del af et samfund. Støtte i at forstå, at de har lige så stor værdi som alle andre, og hjælpe dem til at forstå, at "jeg har også ret til at være her." Når du har med et andet menneske at gøre, så sker der en forandring og en handling. Og det betyder ikke, at de behøver at komme i arbejde. Det er ikke for det.

PSN

Annette Lauridsen holder workshop på Kirkens Korshærs årsmøde på Hotel Nyborg Strand.

Tomme flasker og mad fra skralde-spanden

KAJ SKJØLSTRUP er leder af Kirkens Korshærs varmetue i Nørregade i Odense, som er en almindelig varmetue i en af de store danske provinsbyer

Hvem kommer i varmetuen i Nørregade?

De fattige, der kommer hos mig, er brugere, som lever under kummerlige forhold på grund af kaotiske liv. Mis-

FOTO: VIBKE LIND

Den første hver måned er der altid nogen, der lige skal have hjælp til at ringe og høre, hvorfor der ikke er kommet penge ind.

brug, psykisk sygdom eller begge dele er en del af de flestes liv. Men det mest fremtrædende er, at det er kaotiske liv, fordi de er så ustrukturerede.

Der kommer penge ind, der kan være en større beholdning eller en mindre beholdning. Men mange har brugt pengene på forhånd. De skylder dem væk, når de får dem. På den måde lever de i fattigdom og elendighed. Det er sidst på måneden nogle få dage efter, at de har fået penge. De skylder dem til pushere eller de steder, hvor man kan købe på klods.

De mest fattige, vi har, er nogle enkelte udlændinge, som er meget fattige, for de får jo ingenting. Én lever af at sælge Hus Forbi, andre samler flasker. De er fattige, for de får ingen offentlige ydelser.

Nogle af dem har ingenting. De kommer her for at få gratis mad og lever fra hånden til munden. Så har vi nogle, som kommer i klemme, fordi de ikke får kontanthjælp i perioder. Dem kan vi også kalde fattige. De er ikke lige kommet til de møder, de skulle hos kommunen, og de har ikke overholdt de aftaler, de havde. Måske fordi de ikke har et fast sted, hvor de kan få deres post med indkaldelsen til et møde.

Den første hver måned er der altid nogen, der lige skal have hjælp til at ringe og høre, hvorfor der ikke er kommet penge ind. Jeg har oplevet en del, hvor der er gået flere måneder. Både fire, seks og otte måneder. De tør ikke sige det. Det er nogle af dem, der kommer på varместuen for at få noget at spise, og de laver så lidt penge ved at samle flasker, og de skaffer lidt mad ved at holde øje med, hvornår der bliver smidt mad ud i supermarkederne.

Men dem, der er flest af, er den gruppe, som får penge, men som skylder dem væk, når de får dem.

Hvorfor kommer de i Nørregade?

De, der har mest styr på det, sætter nogle penge ind på bogen her hos os, så de kan købe noget i løbet af måneden. De husker også at købe spisekort, som vi sælger i varместuen. Grundlæggende hjælper vi dem her hos os med de basale ting som mad og drikke.

Vi har et system, hvor vi har en del spisebilletter, som vi deler ud. Jeg tror, vi delte gratis spisebilletter ud for 70.000 kroner sidste år.

Vi går meget op i mad, for det er utroligt vigtigt, at man får noget at spise, når man lever det liv, som de mennesker, der kommer her, de nu lever. Det er med til at minimere ulykkerne, når man får mad. Mange misbrugere er underernærede. Tidligere oplevede vi, at de døde tidligt. Det medvirker vi til at undgå ved at sørge for, at de får mad, tøj og sygepleje.

Derudover har vi gratis bespisning hver onsdag. Vi bespiser i gennemsnit 43 brugere hver onsdag aften. Så har vi tøj. Når folk fryser, deler vi genbrugstøj ud. I en vinter som den sidste har vi delt utrolige mængder tøj ud. Damer strikker sokker og halstørklæder. Især hjemmestrikkede sokker deler vi ud sammen med tøj, vi har fået, og dynner. Det er også en måde at hjælpe folk, der ikke har. For vi ved, at det har de ikke penge til. Pengene er brugt.

Så hjælper vi nogle med at administrere deres penge

ved at veksle checks, fordi de ingen bankkonto har. Man kan være uønsket i en bank. Så får man pengene på en check. En enkelt får fast sine penge ind på vores konto, og vi udbetaler dem til ham. Så vi er også bank for nogle af brugerne. Aftalerne om administration er altid frivillige, de kan siges de op til enhver tid.

Vi hjælper med at tale med sagsbehandlere i kommunen. Nogle er meget selvhjulpne, andre har brug for rådgivning. Nogle enkelte gange er vi med rundt, men som regel klarer vi det på telefonen. Ellers har vi et godt samarbejde med Odense kommunes støtte-kontakt personer og et godt netværk i det offentlige system. Det bruger vi til at sætte folk i forbindelse med de rigtige mennesker.

Du kan bare komme og være på varместuen. Men du kan også få hjælp, hvis du vil have det. Det er en vigtig funktion. Så hjælper vi også brugerne, deriblandt de fattige, i forhold til vores sundhedsklinik/tilbud, hvor vi har en sygeplejerske, som blandt andet forbinder folk. Hun går meget med ud, så brugerne kommer på sygehuse, til læge, tandlæge og andet, som de aldrig fik gjort førhen. Det hedder faktisk Projekt Lighed i Sundhed.

Vores brugere burde have samme adgang til sundhed som alle andre, men de kan ikke finde ud af det, og tandlæger har de ikke råd til. Sygeplejersken kan også hjælpe nogle med noget medicin og nogle forbindelser, som de ellers ikke kan få købt, fordi de ikke har penge til det.

Desuden kommer her en massør, fordi de ikke kan komme til fysioterapi på grund af egenbetalingen. Der kommer en fodterapeut, fordi mange brugere har dårlige fødder, fordi de går meget rundt, er misbrugere og ikke ved, hvordan de skal passe på fødderne.

Hvad kan vi lære af vores brugere?

Personligt har jeg lært meget af de mennesker, som jeg har mødt her i Kirkens Korshær. De har lært mig noget om, at verden er større end lige min forestilling havde rakt til. De har lært mig, at man kan tænke og tro på andre måder, end jeg havde fantasi til.

Der er meget humor og meget taknemmelighed. Det har vi tit talt om: Hvor kommer den taknemmelighed fra? De påskønner dem, der laver mad, de siger tak for det. Og det er ikke noget, vi har dyrket, at de skal være taknemmelige. Men det er bare en kultur, der er.

Og når der kommer nye medarbejdere, bliver de noget overraskede over, at de får lige så meget igen, når de troede, de skulle komme og give en helt masse. Vi har nogle spændende samtaler ind i mellem. De er også vigtige. Pludselig, når man sider sammen og snakker, åbner de op for nogle af de indre ting, og det kan være meget givende at blive draget ind i et andet menneskes liv. Selv om det kan være smertefyldt, er der også andre ting end det.

PSN

Kaj Skjølstrup holder workshop på Kirkens Korshærs årsmøde.

Fattigdom i enhver afskygning

INGER MARIE WARNCKE er leder af Kirkens Korshærs Sociale Hjælpearbejde på Drejervej i København, hvor både mænd, kvinder og børn kan få hjælp. Der er varimestuen Hotel Jens, der er tøjuddeling, grupper og masser af andre aktiviteter

Hvem kommer på Drejervej?

Der kommer mennesker, som skal have et billigt måltid i vores varimestue. Folk kommer for at få tøj. Vi har kvindegrupper for både danske kvinder og kvinder med anden etnisk baggrund. Der kommer mødre og modne kvinder – nogle af dem begyndte selv at komme her som unge mødre eller som børn. Den sociale arv viser sig ved, at vi har fjerde generation af familier her i huset.

De mennesker, der kommer her, ved somme tider ikke, hvor pengene til mad skal komme fra i morgen. De magter ikke at bidrage til samfundet, for de kan ikke leve op til de forventninger, samfundet har.

Når man er studerende, ved man godt, at der er nogle få år, hvor man ikke har mange penge. Men for de mennesker, der kommer her, er det et uløseligt problem. Familiernes børn kan ikke komme med på udflugter, har ikke mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter, kan ikke købe gaver til fødselsdage, og deres budget vælter, hvis der er et arrangement med egenbetaling i børneinstitutionen.

De er ikke truet på den fysiske overlevelse, sådan som nogle mennesker er i udviklingslandene. Men fællesskabet er de er udelukket fra. Der er mange ting, de ikke kan tage del i. Det er ærgerligt, at de skal tudes ørerne fulde med, at alle kan tage en uddannelse eller få job, for sådan er det ikke. De kan ikke komme ind på en uddannelse, fordi de blandt har problemer med koncentrationsbesvær, manglende opbakning fra familier og dårlige netværk.

Hvorfor kommer de på Drejervej?

Vi tilbyder fællesskab og nogle materielle ting. Jeg har lige været sammen med en mor, som siger, at det betyder utroligt meget for hende, at hun kan komme her og få tøj. Det er børnene, der får tøj først. Mødrene går så lidt længere i det tøj, de har. Man kan sagtens sige, at alle har ret til at leve et liv i værdighed og tage del i samfundet, men det er en floskel, for der skal penge til.

Alle grupperne, der kommer her, tager vi på udflugt med,

FOTO: POUL STRUVE NIELSEN

De mennesker, der kommer her ved somme tider ikke, hvor pengene til mad skal komme fra i morgen, siger Inger Marie Warncke.

for eksempel i Zoologisk Have. Måske kører vi bare en tur med bussen, så kvinder og børn kan prøve noget andet til en afveksling. Måske går vi på cafe, eller vi viser dem, at man også bare kan tage en madpakke med og sætte sig et sted, for det koster ikke noget – bortset fra at bustaksterne er så høje, at det er svært for dem at komme ud, selv med kollektiv trafik.

For folk, der bor andre steder i landet, lyder det måske utroligt. Men selv om det tager 15 minutter med bussen, har mange af vores kvinder aldrig været inde i København City, der hvor Strøget, Tivoli og de andre kendte steder ligger. Også brugerne i varimestuen prøver vi at give nogle oplevelser, og vi er meget opmærksomme på at fejre det, når folk har fødselsdag.

Desuden laver vi meget socialrådgiverarbejde. Vi hjælper dem, der kommer hos os, med kontakt til offentlige myndigheder

Hvad kan vi lære af vores brugere?

Når folk kommer i mange år, får vi et fællesskab og et kendskab til hinanden, som er noget særligt. Mange kender vi rigtig godt, men vi ved, at vi hver især har vores privatliv. Man kan undre sig over, at folk kan leve under så utroligt belastede forhold. Det lærer os, at vi ikke skal moralisere over deres måde at leve på. Vi skal ikke give dem råd om, hvordan de skal leve. Det er deres liv, så kan vi hjælpe dem hen ad vejen, hvis de selv spørger om råd.

Som sagt har vi brugere, hvis familier er kommet her i fire generationer. Det gælder både brugere i varimestuen og kvindegrupperne. Der kommer familier, som jeg har kendt i de 31 år, jeg har været her. En af de modne damer kom her med sin mor, da hun var ung. Nu kommer hendes børnebørn her med deres mødre. De har altid vidst, hvor vi var, og de kommer her, når det hele brænder på.

PSN

Inger Marie Warncke holder workshop på Kirkens Korshærs årsmøde på Hotel Nyborg Strand

Det er især vanskeligt for børnefamilierne

VERNER MADSEN er leder af Kirkens Korshærs varme-stue på Fruehøjvej i Herning. Ikke mindst fordi korshæren også har Børnehjørnet i Bethaniagade, kommer der både voksne og familier med børn, som har brug for hjælp i tilværelsen

Hvem kommer i Kirkens Korshær i Herning?

Der kommer folk, som er økonomisk fattige. De er kørt fast i deres økonomi, fordi den ikke slår til.

Det kan skyldes mange ting. Det kan være, fordi man ikke har formået at styre den fornuftigt, for så bliver man fattig, når regningerne kommer væltende. Så har vi familier, der har levet på overførselsindkomster i lange tider. Her er det svært at få den daglige drift til at løbe rundt.

Mad på bordet og tøj på kroppen får de fleste. Men der er ikke noget overskud. Der er ikke råd til fodboldkampe, udflugter og sjov med børnene. Det er der ikke råd til på en kontanthjælp. Man kan overleve på en kontanthjælp eller pension, men der er ikke mulighed for at udfolde sig i livet. Det er derfor vi arrangerer nogle ture og lejre.

Det er især vanskeligt for børnefamilierne at få økonomien til at løbe rundt. Hvis børnene skal kunne begå sig blandt kammeraterne, er de nødt til at være med et vist stykke af vejen med hensyn til det rigtige tøj, en habil mobiltelefon og computer. Hvis man ikke har det, kan man ikke være på sms og chatfora. Og den slags udgifter er kontanthjælpen heller ikke baseret på.

Der kommer så nogle mennesker, som er på det, man kalder brøkpension. De har levet nogle år i udlandet, og så får man ikke fuld pension i Danmark. Måske får de noget fra det land, hvor de har boet, men for de fleste landes vedkommende er der slet ikke tale om beløb, som er indrettet på danske forhold. Så der er smalhans de steder. De får simpelthen så lidt. Jeg kender en kvinde, som får 5-6000 kroner om måneden, og det skal række til husleje og forbrugsafgifter. Det er næsten umuligt for hende, at få det til at løbe rundt. Vi har forsøgt at tale med kommunen om det

FOTO: VIBEKE LIND

Det er utroligt, at de tør komme og fortælle os om de gode og mindre gode oplevelser, de har både fra deres opvækst og måske fra livet med en tidligere samlever, eller hvad de har oplevet med læreren i skolen, siger Verner Madsen om mødet med brugerne i Kirkens Korshær i Herning.

forsørgelsesgrundlag, hun har. Men der ikke mulighed for at få enkelttydelser til noget.

Hvorfor kommer de på Fruehøjvej?

Noget af det, vi kan gøre for brugerne, er at arrangere nogle større eller mindre udflugter. Vi tager på nogle lejre og arrangerer sommerferier for nogle familier, så de kommer uden for byen en gang imellem.

Desuden har vi samtaler og rådgivning sammen med dem. Nogle gange hjælper vi dem simpelthen med at administrere de penge, som de nu engang får, så de ikke bruger alle pengene på en gang. Når det er ved at være sidst på måneden, hjælper vi nogle med, at de får deres pension eller kontanthjælp gennem os. Pengene går ind på vores konto. Vi betaler de faste udgifter og sikrer, at de bevarer deres bolig og eksistensgrundlag.

På den måde kan vi hindre, at de pludselig står uden tag over hovedet. Så kan de købe daglige fornødenheder som tøj eller mad i løbet af måneden. Det er primært enlige, vi hjælper på den måde.

Men det kan også være familier. Det bliver det i højere grad fremover, da vi starter et projekt med gældsrådgivning og et mere målrettet arbejde med at hjælpe familier med økonomisk administration.

Der er mulighed for at købe sin frokost her i værestedet. Den er ikke gratis. Men der er også end del, som afregner, når pensionen kommer. Andre har skrevet under på, at vi må sende regningen op til socialforvaltningen. En frokost kl. 12 koster 18 kroner, og man kan få middagsmad fra kl. 17 til 25 kroner. Der er nogle, som ikke har de nødvendige ressourcer for at leve et liv, som de fleste af os gør. Nogle er vokset

op i familier, der var præget af forældrenes misbrug. Det kan forfølge dem resten af livet. Det har fyldt så meget i deres barndom og opvækst, at de ikke kan få verden til fungere på samme måde som de fleste andre mennesker. De står ikke forrest i køen til at få et arbejde, de bliver ensomme og isolerede, og det kan være svært at dele med andre.

Dem tager vi så en snak med en gang imellem, så de kan få luft for nogle af de ting, der hober sig op. Vi forsøger at få dem til at bruge de ressourcer, de har, så de får så god tilværelse som muligt.

Vi tager med til sagsbehandler og misbrugsrådgivning, så de ikke sidder helt alene overfor en eller anden autoritetsperson. Vi bakker dem op og sikrer, at de reelt får den hjælp, de har krav på. For eksempel støtte i dagligdagen og skolen til en enlig mor.

Vi møder dem både på værestederne, mødrene primært i Børnehjørnet, og i det opsøgende arbejde, hvor vi kommer hjem til dem.

Hvad kan vi lære af vores brugere?

Vi møder brugerne i de situationer, hvor de er. Midt i det hele fornemmer vi alligevel, at de er udstyret med et rimeligt

godt humør, og at de har en del gåpåmod. De skal kæmpe for tilværelsen.

Så får de kræfter til at stå imod nogle ting, hvor vi andre bare tænker: ”Uha, det var godt, jeg ikke var udsat for det.”

Når de i samtaler tør lukke os ind i deres liv, er det da en stor ting. Vi kan lære meget af at få lov at blive inviteret inden for i deres meget indre liv. Det er utroligt, at de tør komme og fortælle os om de gode og mindre gode oplevelser, de har både fra deres opvækst og måske fra livet med en tidligere samlever, eller hvad de har oplevet med læreren i skolen.

Så åbne er vi andre ikke overfor hinanden. Men vi har utroligt mange gode oplevelser, når vi er sammen med dem på en lejr eller bare på en tur. Eller juleaften! Jeg holder da af at holde jul med min familie, men juleaften i Kirkens Korshær er følelsesmæssigt absolut også noget der tæller på indtægtssiden. For da viser de jo deres hjælpsomhed i forhold til hinanden og deres taknemmelighed på en eller anden måde.

PSN

Verner Madsen holder workshop ved Kirkens Korshærs årsmøde.

Korshærsnyt: ARRESTHUSTJENESTEN

1. august overtager Ove Lauritsen arbejdet som leder af Kirkens Korshærs Arresthustjeneste i region syd efter Poul Nielsen, der i godt 10 år har haft sin daglige gang i arresthusene, men nu går på pension. Med sin stilfærdige og lune væremåde har Poul Nielsen vundet både de indsatte og også de ansattes tillid. Rigtig mange indsatte har haft glæde og opmuntring ved samtalerne med Poul.

Ove Lauritsen er en af Korshærens meget erfarne medarbejdere. Ove er diakon og har været ansat i Kirkens Korshær i Århus siden 1988, de sidste mange år som leder af Århusvarmestuerne og af Nattjenesten. Han har et indgående kendskab til brugerne og deres helt særlige liv og problemer. Ove har aldrig været bange for at gå i brechen for dem, både i handling og i holdning. Ove er en nøgtern ildsjæl.

Kirkens Korshær siger tak til Poul Nielsen og velkommen til Ove Lauritsen.

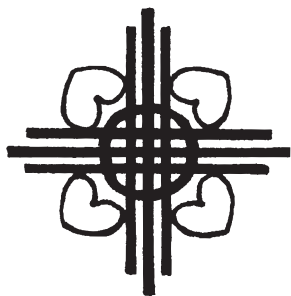
Arresthustjenestens historie går tilbage til Korshærens begyndelse. I 1913 fik en korshærssøster lov til at besøge en indsat i Christianshavns Kvindefængsel. Det fortsatte en årrække. I skrivelse af 23.1.1929 meddelte Justitsministeriet ”Korpsleder Chr. Larsen og

Stabsassistent Emilie Larsen Adgang til at besøge de i Arresthusene hensiddende Fanger, dog med Forbehold af disses Ret til at vægre sig ved at modtage Besøg af Arresthuset uvedkommende Personer.” Og i 1932 udvides tilladelsen til Korpsleder Aage Poulsen i Randers.

Arresthustjenestens arbejde hviler fundamentalt på tillid og tavshed. Derfor arbejder den stilfærdigt og ubemærket, selv om de sjælesorgssamtaler, vi har under fire øjne i arresternes celler, rummer megen menneskelig drama og nød. Vi fortæller ikke om arbejdets indhold. Tavshedspligten overholdes strengt. Når Johannes Hansen i Nord, Stig Kofoed i Øst og nu Ove Lauritsen i Syd forlader de indsatte i arresthusene, kommer intet videre

Ud over de tre fuldtidsansatte arresthustjenestledere, består Arresthustjenesten også af korshærspræst Lena Bentsen i Aalborg, pastor Poul Fihl fra Nattjenesten i Århus, korshærspræst Peter Thyssen i Odense og korshærspræst Henriette Heide-Jørgensen i Sønderborg. Alle er de knyttet til det lokale arresthus med en bestemt kvote.

Bjarne Lenau Henriksen

2. sektion

Nr. 7 • Aug./sept. 2010 • Redigeret af Irene Søndergaard Friis og Bent Friis

JEG HAR INGEN

Jævnligt møder det os i aviser og TV-aviser: Et menneske har ligget død på sin bopæl i flere dage uden at nogen har savnet det. Der var ikke et medmenneske ved dets side i dets sidste timer. Vi tænker: Det var en smertelig ensomhed, det medmenneske var i i dets allersidste timer og minutter. Det havde ingen. Der var i hvert fald ingen. Det var først lugten af død, der fik andre til at reagere. De fleste af os står tilbage med en lidt besk smag af rørt samvittighed i munden. Men der var nok nogen, der var nærmere på end os...

En af vore gamle venner gik, som han så ofte havde gjort det, en tur i landsbyen med sin rollator. Han havde for vane at komme i snak rundt omkring på ruten, men da han havde været væk i flere timer, begyndte hans kone og naboerne at lede efter ham. Efterhånden også politi med hunde. Efter syv timer var en helikopter bestilt. Men så kom en i landsbyen til at tænke på, at hun havde set ham. Godt nok gående ad en anden rute, end han plejede. Et medlem af familien fandt ham lidt heldigt i en dyb grøft. Men i live. Der lå den gamle, svage mand, der ikke kan rejse sig selv op. Med foldede hænder lå han, for det var kommet til at stå ham klart, at nu skulle han dø. Og så har man lidt at tale med Gud om. Eller et Fadervor at bede. Men vi andre vidste først et par dage

senere, at det var ham, vi havde læst om i den lokale avis. En tur på sygehuset viste heldigvis ingen skader. Men nogen havde omsorg for ham.

Jeg har ingen... Evangelisten Johannes fortæller om én, der ikke havde nogen. Det var ham, der lå og ventede i hallen ved Bethesda dam. Han havde ligget der i årevis, for han kunne ikke flytte på sig selv. Men hvis bare det helt vidunderlige kunne ske, at en eller anden ville tage sig af ham, når vandet i bassinet rørte på sig. Hvis bare en eller anden ville få ham i vandet som den første, når der kom en bevægelse i det. Så vidste han, at han ville blive helbredt og komme til at bevæge sig igen. Komme op af grøften, så at sige, til livet. Men *han* havde ingen. Det har han givetvis talt meget med Gud om i årenes løb. Måske bebrejdet ham. Eller endda været vred, fordi Gud nu svigtede ham.

Denne ensomme, lamme mand kunne ikke tænke længere end til sin eventuelle helbredelse. Det var den tanke, der fyldte ham helt og fortrængte alt andet. Når han talte med Gud, var det den, der fyldte det meste. Den var blevet en tærskel i hans liv, han vanskeligt eller slet ikke kunne komme over. Slet ikke ved egen kraft.

Derfor stiller Jesus ham det mærkelige spørgsmål, om han vil være rask. Mærkeligt er det spørgsmål jo, men

kun for en overfladisk betragtning. For i sin grund går det spørgsmål på ansvar: Er du klar til at tage ansvar for dig selv, hvis du bliver rask? Det er, som om manden forstår det. Hans svar er jo også mærkeligt svævende. Han burde have fået forventningens lys i sine øjne. I stedet giver han sig til at væve noget om sin forladthed: Jeg har jo ingen... D.v.s., jeg har ikke noget ansvar i min nuværende situation!

Vores gamle ven *havde* nogen, der ledte efter ham. Men hvad er det, der *gør*, at vi ikke er ligeglade, at vi kan få det lille stik af samvittighed, når vi hører om et medmenneske, der er gået af verden ud uden en eneste kærlig hånd at holde i? Eller blot er blevet væk, fordi seniliteten har grebet det?

Uanset, hvad ateister og andet sådant godtfolk vil sige, *tror* jeg, det skyldes, at vi engang har hørt et ord fra Ham, der sagde, at vi skal elske Gud og vores næste. Altså ud fra Guds kærlighed til os prioritere vor næste på samme niveau som os selv. Ham, der selv gik planken ud og mistede livet, for at vi skulle have det. Og dermed gav os kærlighed og mod til at tage livets ansvar på os – også ansvaret for vor næste i givet fald. Mod til at svare anderledes end Kain, da han blev stillet overfor spørgsmålet om den broder, han havde nægtet livet: "Kain, hvor er din broder?" (1. mos. 4).

Det var det, vor Herre gjorde, da han spurgte den lamme mand: "Vil du være rask?" Vil du tage dit liv på dig – så vil jeg give dig det.

(14.s.e.Trin. Joh.5,1-15)

BF

DE FATTIGES GUD

Du er den gud der hører
de undertryktes råb
og åbner folkets ører
og gi'r de glemte håb.
Du er hvor fanger sukker
og hvor en moder vugger
sit syge sultne barn
i fattigdom og skarn.

Du ynder ikke ære
og magt og strenge bud,
du ønsker selv at være
de magtesløses gud.
Du harmes når de svage
har ladet sig bedrage
af magtens syge mænd
der spiller alting hen.

Du er hos dem der flygter
fra vold og tyranni
og dem der søvnløst frygter
de riges politi.
Hvor flygtningsskarer trænges
er du hos dem der længes
imod et hjem et sted
hvor græsset ånder fred.

Du er den gud der lider
med din forpinte jord
hvor fattigfolket slider
og angsten vidløst gror.
Din hånd er med de mange
forfulgte små og bange
der endnu barnligt tror
på en retfærdig jord.

*Lars Busk Sørensen
Salmer 1986. Attika.*

SKALLERUP KIRKE

ligger på Mors og er den mindste af de tre kirker i pastoratet Solbjerg-Dragstrup-Skallerup på Vestmors. Den er en af øens mange kvaderstenskirker liggende midt i sin lille, smukke, fredelige, stendigede kirkegård fra omkring år 1200. Ristningen i en kvader i sydmuren ved man ikke meget om, heller ikke om hvornår, den er lavet. Måske er det en løve eller en enhjørning, begge kristne symboler. Ligeledes i sydmuren i koret er der stadig en åbning, der nu er muret til på indersiden. Igennem den hørte de spædalske i middelalderen messe og fik nadveren. Da deres sygdom smittede, kunne de ikke være med i menighedens forsamling inde i kirken. Og klokken, ja, den hænger, sært nok, på kirkens østgavl.

BF

LIGE

Kirkekundskab

Kirkens kor har fra gammel, katolsk tid været præstens domæne. Han forestod messen, kirkens gudstjeneste-fejring, som i al sin oprindelighed var nadverfejringen med uddelingen af de små brød, der efter biskoppens indvielse var forvandlet til at være Kristi legeme. Det sagde præsten så på latin: "Hoc est corpus Christi", dette er Kristi legeme. Almuen forstod ikke latin, så præstens ord blev til – hokus pokus! Vinen var forbeholdt præsten. Dengang. Det hellige sted, alteret, hvor den hellige genstand, relikvien, f.eks. en splint af Kristi kors, lå i sit gemme i alterbordpladen og det indviede alterbrød lå i sit skab, måtte kun præsten betræde. Og ærbødigheden for alterets hellige sted stikker såmænd dybt, stadigvæk.

Men ifølge reformatoren Martin Luther er ethvert menneske, der er krøbet ud af dåben præst, bisp og pave. Og stedet helliges alene ved Guds ord formidlet af præsten under menighedens gudstjeneste.

Under overskriften "Her er vi alle lige" fortæller sognepræst Torill Kristensen i sit kirkeblad:

For nogle år siden hørte jeg følgende beretning: En af landets sociale hjælpeorganisationer med klar forbindelse til Folkekirken skulle holde hundrede års jubilæum. Dette skulle bl.a. markeres med en gudstjeneste i en af hovedstadens kirker, og Dronningen var inviteret med til den festlige lejlighed.

Formanden for foreningen havde nøje fået at vide, hvordan man går og står og sidder i samvær med Dronningen, så alt var i den skønneste orden. Kirken var tætpakket af alle dem, der på forskellige måder havde tilknytning til organisationens arbejde, og Dronningen blev ført op i koret, hvor hun skulle sidde øverst sammen med formanden. Gudstjenesten gik sin vante gang og det blev tid til altergang. Formanden rejste sig efter Dronningen og fulgte med op til altersranken. Og nu knælede de så ved siden af hinanden, og han kom til at spekulere på, hvad han skulle gøre, for at Dronningen kunne komme tilbage til sin stol som den første. Han måtte træde tilbage og holde sig tilbage for hende, besluttede han sig til. Som tænkt, så gjort. Idet Dronningen gik forbi ham på vej ned til sin stol, hviskede hun til ham: "*Lige her, på dette sted, er vi alle lige.*"

HØST

Gud, du fra dine de herlige højeloftssale vander, som bjergenes top, så de dybeste dale, dig vi med sang takker for kornet i vang, du vil os evig husvale.

N.F.S. Grundtvig 1844. (DS 727, v.1)

ENSOMHED OG FÆLLESSKAB

En af tidens store udfordringer er ensomheden. Erkender vi ikke vores behov for fællesskab og tilknytning – og vores afhængighed af hinanden, vil ensomheden stige. Ensomheden er den pris, vi betaler for vores frihed. I dag er vi kommet så vidt, at de fleste har mulighed for at passe sig selv og kun tænke på os selv.

Men hvilke konsekvenser har det?

Psykolog Inger Jacobsen.

KÆRLIGHED

Hvor er det dog skønt med den kærlighed. Vores mellemste har for tiden den faste overbevisning, at hun må og skal erklære sin kærlighed til sine forældre, før hun falder i søvn. Det har varet nogle måneder nu, måtte gerne vare mange flere, for jeg kan ikke alene mærke, at hun mener det, men også, at der i sandhed vokser kærlighed fra os begge, ud af den blotte kærlighedserklæring. Hvor er det dog skønt! Det er godt at få sagt til et andet menneske, at man elsker det. Det er godt at slutte dagen af på den måde. Det er næsten befriende at få det sagt og det er befriende at få lov at høre det.

Sognepræst Adam Boas.

BØN

Ensom og forladt!

Jesus Kristus,

du kender de følelser.

Derfor beder jeg,

hjælp mig i min fortvivlelse,

og giv mig fred for de mange svære følelser og tanker om at være blevet kasseret.

Var det min egen skyld?

Er jeg ikke være at elske?

Sådan kværner tankerne rundt.

Men jeg vil ikke længere bare sidde mismodigt tilbage.

Lad mig mærke, at det er sandt, at du har kærlighed;

også til mig.

Hjælp mig til at tro på kærligheden, også selvom jeg nu oplever den splintret.

Befri mig for min vrede.

Hjælp mig til at give den luft, uden at jeg ødelægger liver omkring mig.

Tilgiv mig, der hvor jeg har fejlet og er gået forkert i mit ægteskab, og hjælp mig at lære at tilgive min ægtefælle, der har såret mig så dybt.

Lær mig fortsat at leve i lyset af din tilgivelse og kærlighed, at jeg får mod til at leve i håbet, at glæden og kærligheden må finde vej ind i mit liv igen.

Fra Bønner Til Liv. Lohse og Bibelselskabet.

HER FINDER DU KIRKENS KORSHÆR:

HOVEDKONTORET:

Nikolaj Plads 15, 1067 København K
Åbningstid: Kl. 8-16, fredag 9-13. Tlf. 3312 1600
Bankgiro: 9541-5 40 14 29. Telefax: 3312 2036
kk@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
www.kirkenskorshaer.dk

Korshærchef: Pastor Bjarne Lenau Henriksen,
blh@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Udviklingschef: Helle Christiansen, tlf. 2992 2050,
helle.christiansen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Administrationschef: Lene Andreasen,
lene.a@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Personalekonsulent: Aurora Pilgaard, tlf. 3312 1600,
api@kirkenskorshaer.dk
Kampagneleder: Sune Bak Wessel, tlf. 3312 1600,
sune@kirkenskorshaer.dk
Informationssekretær: Vibeke Lind, tlf. 3616 3655 /
4038 1051, vibeke@kirkenskorshaer.dk
Redaktør: Poul Struve Nielsen, Journalist DJ,
tlf. 4162 5552, poulstruvenielsen@kirkenskorshaer.dk
Formand for landsstyrelsen:
Stig Andreas Munch, Houvej 32, Lohals,
5953 Tranekær, tlf. 6255 1264

LANDSSEKRETÆRER

ØST (Sjælland og øvrige østlige øer): Sune Bak
Wessel, tlf. 3312 1600, sune@kirkenskorshaer.dk
SYD (sydlige Jylland og Fyn): Sara Nørholm (vikar),
Albanivej 15, 5792 Årlev, tlf. 6130 6896,
saranoerholm@sol.dk
NORD (Midt- og Nordjylland): Jørgen Skovgaard
Nielsen (vikar), Silkeborgvej 17, 8700 Horsens,
tlf. 3134 3416, jskovgaard@kirkenskorshaer.dk

GENBRUGSKONSULENTER

NORD (nordlige Jylland)

Peter Høyer Hansen, Spørringvej 30,
Mejlby, 8530 Hjortshøj, tlf. 2292 5999,
Peter.h@kirkenskorshaer.dk

ØST (Sjælland og øvrige østlige øer)

Ove Elboth, Hornebyvej 10A,
3100 Hornbæk, tlf. 2326 0259,
elboth@post.tele.dk

SYD (sydlige Jylland og Fyn)

Bodil Bertelsen, Genforeningsvej 14, Døstrup,
6780 Skærbæk, tlf. 5099 8939,
bodil@kirkenskorshaer.dk

KORTSALGET

Hovedkontoret, tlf. 33 12 16 00

ARRESTHUSTJENESTEN

Øst for Storebælt: Stig Kofoed, Sverigesvej 31,
4293 Dianalund, tlf. 2020 5237
Fyn og Jylland syd: Ove Lauritsen, Marselis Boulevard
16, 1. tv., 8000 Århus C, tlf. 8619 1847
Jylland nord og midt: Johannes Holst Hansen,
Børglumvej 74, Tjørring, 7400 Herning, tlf. 9726 7414

KORSHÆRSPRÆSTER

Helsingør: Jørgen Ingberg Henriksen, Stjernerogade 16
G, 3000 Helsingør, tlf. 4920 3550, jih@km.dk
Holstebro: Søren Nielsen, Rudesvej 15,
7500 Holstebro, tlf. 9742 8142
Horsens: Vakant
København: Bjarne Lenau Henriksen, Nivåpark 16,
2990 Nivå, tlf. 3964 3098
Olav Poulsen, Vendersgade 10, 1363 København K,
tlf. 3393 6674
Birgitte Jeppesen, Valdemarsgade 27,
1665 København E, tlf. 2615 8326
Odense: Peder Thyssen, Allegade 55, 5000 Odense C,
tlf. 6612 4423
Randers: Lone Nyeng, Haldvej 8A, Hald, 8983 Gjerlev,
tlf. 8647 4342
Silkeborg: Annette Kortegaard, Drosselvej 17,
8600 Silkeborg, tlf. 8682 0792
anette_kortegaard@mail.tele.dk
Slagelse og Korsør: Christina Helene Sørensen,
tlf. 6160 4421, chhs@km.dk
Sønderborg: Henriette Heide-Jørgensen
Nordborgvej 5, 6430 Nordborg, tlf. 7345 2114
Vejle-Kolding-Fredericia: Inge Pilegaard Thomsen,
Niels Skovsvej 28, 7100 Vejle, tlf. 7585 8007
Viborg: Kirsten Greve, Vinkel Præstegård, Vinkel,
8800 Viborg, tlf. 8663 9216
Aalborg: Lena Bentsen, Julivej 30, 9720 Klarup,
tlf. 9832 6575

Århus: Jørgen Lasgaard, Marselisvej 9, 8000 Århus C,
tlf. 8611 3339

BYARBEJDET

9700 Brønderslev

Værestedet Fristedet, Nørregade 6 A, tlf. 9880 1168.
Helle Toftegård Nielsen, Fristedet@korshaeren.dk

6700 Esbjerg

Varmestuen, Exnersgade 39, tlf. 7513 9618.
Lars Lindinger, kk.esbjerg@esenet.dk

7000 Fredericia:

Varmestuen, Danmarksgade 79, tlf. 7593 3900.
Inge Pilegaard Thomsen, lpt@km.dk

3000 Helsingør

Herberg og Varmestue, Stubbedamsvej 10,
tlf. 4920 1082.
Anette Lauritsen, kkhelsingor@post.tele.dk
Nicolaigården: Rosenkildevej 33, tlf. 4921 9328

7400 Herning

Fruehøjvej 33, tlf. 9722 1636.
Verner Madsen, herning@kirkenskorshaer.dk
Værestedet Lyngblomsten, Lyngens Kvarter 236,
Gullestrup, tlf. 9721 5424.
Hanne Ottow, lyngblomsten@kirkenskorshaer.dk

4300 Holbæk

Varmestuen Klostercafeen, Klosterstræde 5,
tlf. 5943 9090. Karen Skydsgaard

8700 Horsens

Varmestuen, Fugholm 6, tlf. 7561 4401.
Pia Bjørnhart.

7500 Holstebro:

Varmestuen, Nygade 14, tlf. 9741 0252.
Linda Hatfeldt

4220 Korsør:

Havnegade 13, tlf. 5837 0495, giro 5 84 55 48.
Søren Bruun Christensen, kk.korsoer@yahoo.dk

København:

Christianshavn: Torvegade 53, 1400 København K,
tlf. 3257 7144. Ingrid Flye
Varmestuen Fedtekælderen: Overgaden oven Vandet
6A, 1415 København K, tlf. 3254 5608. Sharon Parker
Nørrebro: Varmestuen, Stengade 40, 2200 Køben-
havn N, tlf. 35367845. Annemette Nyfos
Dagvarmestue: Tlf. 35367845. Alice Petersen
Natacafeen: Tlf. 4028 5084. Hanne Merete Pedersen
Vesterbro: Varmestuen, Istedgade 100,
1650 København V, tlf. 3331 3918. Ingrid Nielsen
Sct. Nicolai Tjenesten: 1067 København K
Giro 6 51 70 99. Tlf. 3312 1400. Pastor Olav Poulsen,
sctnicolai-tjenesten@kirkenskorshaer.dk
Mariatjenesten: Mariakirken, Istedgade 20,
1650 København V. Giro 5 25 96 14. Tlf. 3324 5050
Korshærspræst Birgitte Jeppesen, bj@km.dk
Ole Andersen, mariatjenesten@kirkenskorshaer.dk
Mariatjenestens og Diakonissestiftelsens Nødhæber
for kvinder: Valdemarsgade 89, 1665 København V.
Tlf. 3321 7524. Mariann Ditlevsen
Kirkens Korshærs Sociale Hjælpearbejde, Drejervej 6,
2400 København NV. Giro 7 03 05 17. Fax 3581 8501.
Tlf. 3581 2880. Inger Marie Warncke,
kksocarb@post 12. tele.dk
Kirkens Korshærs Herberg: Hillerødgade 62-64,
2200 København N. Tlf. 3834 8125
Bjørn Bendorff, T911@sof.kk.dk
KKU – Kirkens Korshærs Udviklings- og Behandlings-
center: Bremerholm 18, 1069 København K.
Tlf. 3336 6510. Michael Nagel, kkuc@kkuc.dk
Bofællesskabere på Frederiksberg: Godthåbsvej 79B,
2000 Frederiksberg. Tlf. 3811 7702
Mariendalsvej 22, 2000 Frederiksberg. Tlf. 3888 0260
Korsly: Bernstorfflund Allé 70, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 3963 3604

6430 Nordborg:

Café 93, Havnbjergcentret. Tlf. 7445 2046.
Kirsten Christiansen

5000 Odense:

Nørregade 48, tlf. 6612 9242, fax 6312 9336,
Kaj Skjølstrup, kкодense@gmail.com
Varmestuen: Pantheonsgade 6,
Tlf. 6612 9153 / 2810 3196. Heinz Wolf
Natvarmestue: Pantheonsgade 6,1, tlf. 6590 6320 /
priv. 2082 5233. Erik Skov Larsen
Herberget: Benediktsgade 23, tlf. 6375 0550,
fax 6312 3479. John Skovhus Nielsen,
herberg@odense.dk

8900 Randers:

Byarbejdet: Vestertorv 16, tlf. 8642 0380,
fax 8643 8005, giro 5 41 16 10. Karen Kviesgaard
Rytterknægten: Marienborgvej 28, 8930 Randers NØ,
tlf. 8641 0878. Jens Aage Andersen
Hjørnестenen: Kirkens Korshærs institutionstilbud,
Søren Møllersgade 5b, tlf. 8915 7310, fax 8641 7171.
Solveig Steen Schultz, solveig.steen.schultz@randers.dk
Være- og aktivitetssted: Slotsgården 5, tlf. 8641 5055.
Kaj Laustsen

4100 Ringsted:

Kirkens Korshær, Sct. Bendtsgade 10,
tlf. 5761 3144 / 2556 6567. Michael Grøtta Raasig,
ringsted@kirkenskorshaer.dk

4000 Roskilde:

Kafe Klaus: St. Højbrøndsstræde 4, tlf. 46355013.
Gitte Dueholm, roskilde.kirkenskorshaer@gmail.com

8600 Silkeborg:

Varmestuen, Lille Søgade 10,
tlf. 8682 0991 / 8681 6325.
Jens Anders Brogaard, kk.silkeborg@mail.dk

4200 Slagelse:

Løvegade 10, tlf. 5853 4711.
Minna Justesen, kk.slagelse@yahoo.dk
Varmestuen: Herrestræde 26, tlf. 5853 4709

5700 Svendborg:

Hjørnестuen, Ørkildsgade 27, tlf. 6222 9128.
Vibeke Bjørk

6400 Sønderborg:

Vølundsgade 8, tlf. 7443 6102.
Viggo Sørensen, kk@kksonderborg.dk

7100 Vejle:

Flegmade 10-12, 7100 Vejle, tlf. 7582 7866.
Jens Lundsgaard, mail@kkvejle.dk
Genbrugscenret og Centercafeen: Tlf. 7582 7140,
genbrugscenret@kkvejle.dk
Caféen: Tlf. 7582 7866.
Tove Hertz Mikkelsen, cafeen@kkvejle.dk
Tlf. 40935829. Bettina Bøgelund: Tlf. 40939121,
kvisten@kkvejle.dk
Værestedet, Grønnedalen 18B, tlf. 7572 1721.
Merete Nielsen

8800 Viborg:

Varmestuen, Sct. Leonis Gade 8, tlf. 8662 5292.
Mads Bæk, www.kkviborg.dk

9000 Aalborg:

Korsgade 44, tlf. 9812 9454, giro 1 01 63 93.
Per Hjeltn Hansen
Daginstitutionen Kirkens Korshær: Provstvejorden 9,
tlf. 9818 6277. Bente Klæstrup
Herberget: Forchammersvej 13, tlf. 9813 1854.
Poul Jensen
Varmestuen: Østerbro 20, tlf. 9813 9437.
Eva Lillelund
Varmestue i Nørresundby: Østerbrogade 56, 9400
Nørresundby, tlf. 9818 9437
Poul Martin Michno, norresundby@kirkenskorshaer.dk
Natvarmestuen: Korsgade 44, tlf. 9813 2011. Ida Morell
Skurbyen: Stenosvej 8, tlf. 9812 1303 /
priv. 9829 4025. Finn Christiansen
Frivillig social aktivtivering: Lille Kongensgade 10,
tlf. 9831 3453. Jonas Jacobsen
Gårdprojektet: Nørkærvej 75, 9270 Klarup,
tlf. 9831 7454. Annemette Andersen

8000 Århus:

Nørre Allé 25, postboks 5026, giro 5 01 15 58,
tlf. 8612 5666 / priv. 8637 3213
Richard M. Pedersen, Annelise Jørgensen
Varmestuen: Mejlgade 36, tlf. 8612 6307.
Birgitte Thorup
Aktivering og genbrug: Ingrid Kristensen,
tlf. 8620 6424
Fællesgården: Lergravvej 11, 8380 Trige, tlf. 8742 0196
Kirkens Korshærs Herberg Tre Ege: Årslev Møllevej 15,
8220 Brabrand, tlf. 8747 7050
Bodil Larsen, blr@fa.aarhus.dk

Slusen: Dr. Sells Vej 19, 4293 Dianalund,
tlf. 5828 6860. Ebbe Fosgerau

Familiecentret Iller Slot: Slotsvej 20, 6310 Broager,
tlf. 7444 0080
Birgitte Nicolaisen, tlf. 7467 8471 og Gurli Kristensen,
tlf. 7444 0204

DE FATTIGE HAR I ALTID HOS JER

Det er fattigdomsåret i år. Det har EU selv bestemt. EU ved, der er fattige i fællesskabet. Og det er ikke godt for fællesskabet, som får ridser i lakken, når mennesker, der lever i rigdom, er tvunget til at se på mennesker, der lever i fattigdom. Rigdommen sætter fattigdommen i relief, eller også er det fattigdommen, der sætter rigdommen i perspektiv. Under alle omstændigheder: det er ikke noget kønt syn. Det ved EU.

Derfor har EU udråbt et fattigdomsåret, som skal sætte fokus på menneskeværdighed og menneskeret. Fattigdom og den dermed forbundne ulighed med social marginalisering og udstødelse skal bekæmpes for at bevare menneskets ubetingede værdighed.

Flertallet i det danske folketing har tydeligvis ikke fingeren på EU-pulsen. Måske heller ikke hjertet på det rette danske sted. I hvert fald har det taget flere år, før regeringen har indrømmet, at der er fattige i Danmark. Det er først den sidst indskiftede socialminister, Benedikte Kiær, der åbent har erklæret, at vi har fattigdom i Danmark, og at det giver os problemer, som vi skal løse.

Det er godt gået af en ny minister. Men så går den heller ikke længere. For regeringens handlingsplan for fattigdomsåret er så begrænset, at den aldrig ville blive godkendt som aktiveringsprojekt med henblik på dokumentation af en sygedagpengemodtagers restarbejdsevne.

Man kunne godt forledes til at tro, at regeringen har besluttet, at der ikke skal for megen fokus på fattigdommen: en startkonference i marts, en hjemmeside, som lever i det skjulte, og to pjecer som endnu ikke har set dagens lys. Vi er ellers helt henne i årets 8. måned. Hvor svært kan det være? Regeringen går ud af fattigdomsåret med en afslutningskonference. Det står ikke klart, hvad den skal afslutte. Dersom den skal samle op på alt det, der ikke er sket i 2010, kan den blive ret så langvarig.

For der er ikke sket noget som helst epokegørende, hverken politisk, holdningsmæssigt, fokusmæssigt eller løsningsmæssigt omkring fattigdommen i 2010. Det er primært de frivillige organisationer, der arbejder sammen i www.stopfattigdom.nu.dk, som har sat fokus på fattigdommen. Men det er selvfølgelig også os, der står med krop og sjæl dybt involveret i fattigdommens daglige, ulykkelige og unødvendige konsekvenser.

Indtil nu har vi heller ikke i tilstrækkelig grad formået at sætte fattigdommen øverst på nogen dagsorden, ej heller den folkelige dagsorden. Der er ikke rigtig nogen, der interesserer sig for den. Befolkningen har vænnet sig til fattigdommen. Den er blevet en integreret del af samfundslivet.

Efterhånden har vi også vænnet os til at tro på, at de fattige er fattige, fordi de ikke gider arbejde. Som bekendt er socialpolitikken blevet afløst af beskæftigelsespolitikken, som er den smalle, men frelsende vej til løsningen af alle sociale problemer og såmænd også af psykiske og fysiske sygdomme. Fast arbejde modvirker bl.a. dårlig ånde, ensomhed, podagra, religiøs overbevisning, inkontinens og kulturelle karakteristika. Der er ingen grænser for, hvad lønarbejde kan gøre ved folk. Hvis altså bare de gad.

Det regerende fattigdomsbudskab er: tag så og gid! Langt de fleste gider godt. Rigtig meget endda. Uanset om de er af dansk eller udenlandsk herkomst. Men når Folketinget lovgiver, så folk fanges i fattigdomsfælder og fastholdes dér i årevis, visner håbet for fremtiden. I mellemtiden kan de danske fattige glæde sig over EU-borgerne fra Østeuropa, som kommer til Danmark medbringende en anderledes grotesk fattigdom. Men dem pudser vi politiet på og hjemsender på det skammeligste. Det er ikke alle fattige, vi vil have hos os. Et sammenlignende studie bør få den danske fattigdom til at føle sig taknemmelig over dens privilegerede situation. Således sikrer vi os, at vi fortsat har de fattige iblandt os. Når bare det er ægte dansk fattigdom.

Bjarne Lenau Henriksen

Maskinel Magasinpost
Id-nr. 42361

Afsender:
Kirkens Korshær
Nikolaj Plads 15
1067 København K.